

ПРОГРАМ РАДА
ISS/KS M010
ТЕХНИЧКИ ЦРТЕЖИ, ТОЛЕРАНЦИЈЕ И ЗУПЧАНИЦИ

Овај програм рада усвојен је на седници Комисије која је одржана 20.05. 2013. године, а одобрио га је Стручни савет за опште области стандардизације на седници која је одржана 3. јула 2013. године.

1 Увод

Стручни рад Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту „Институт“) у појединачним областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе (у даљем тексту „комисије за стандарде“) које су основна техничка радна тела. По потреби, комисије за стандарде могу образовати радне групе и друга стална и повремена радна тела ради извршавања појединих задатака из својих делокругова.

Предмет рада Комисије **KS M010** је стандардизација у области техничких цртежа, укључујући и толеранције, геометријске спецификације производа, графичке симболе и зупчанике.

На основу члана 78 и 79 Статута Института и тачке 4 Интерних правила стандардизације – Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде, **KS M010** ради на припреми српских стандарда и сродних докумената, припреми стручних мишљења на основу српских стандарда и сродних докумената, праћењу и активном учешћу у раду међународних и европских техничких комитета за стандардизацију у области техничких цртежа, толеранција и зупчаника.

Комисија за стандарде прати рад техничких комитета CEN/SS F01, *Технички цртежи*, CEN/SS F16, *Графички симболи*, CEN/SS I01, *Толеранције и налегања*, CEN/SS I03, *Граничне мере и налегања*, CEN/TC 290, *Димензионалне и геометријске спецификације производа*, Европског комитета за стандардизацију (CEN) и техничких комитета ISO/TC 10, *Технички цртежи*, и ISO/TC 60, *Зупчаници*, Међународне организације за стандардизацију (ISO).

Комисија за стандарде KS M010, *Технички цртежи, толеранције и зупчаници*, образована је решењем бр. 692/1-22-01/2008. од 21. октобра 2008. године.

2 Пословно окружење

2.1 Опште

У контексту намера да се Република Србија што пре интегрише у Европску унију, у току је процес усаглашавања националног законодавства са европским, које се врши путем преузимања европских стандарда и директива Новог приступа ЕУ. На основу тог процеса, комисије за стандарде Института врше усаглашавање српских стандарда са европским, и то усвајањем европских стандарда као националних. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају се повући сви национални стандарди за исте предмете стандардизације који су у супротности са европским. По том принципу и комисија KS M010 врши преузимање европских стандарда и сродних докумената у нашу стандардизацију.

Политичка, економска, техничка, регулаторна, правна, друштвена и ~~и~~ међународна динамика одраз су пословног окружења у сектору индустрије, производа, материјала и праксе, који се односе на предмет и подручје примене ове комисије и они знатно утичу на то како се спроводи доношење стандарда из ове области.

Заинтересоване стране у области рада ове комисије су:

1. Влада Републике Србије;
2. релевантни органи државне и локалне управе;
3. универзитети;
4. пројектни бирои;
5. мала и средња предузећа;
6. корисници.

Српске стандарде које доноси Комисија за техничке цртеже, толеранције и зупчанике, KS M010, на националном нивоу широко примењују произвођачи зупчаника, пројектанти, институти, органи државне управе и др.

2.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Процена коришћења стандарда који су обухваћени предметом и подручјем примене овог стандарда је комплексна. Стандарди техничке спецификације производа су неопходни за утврђивање спецификација било ког производа у свакој дисциплини која обухвата техничке цртеже, толеранције и зупчанике, док су зупчаници само мали део наше индустријске производње. Техничко особље које се бави пројектовањем, производњом, израдом или верификацијом јесу директни корисници стандарда за техничку документацију. Ови стандарди су такође од суштинске важности у образовном систему.

2.3 Захтеви тржишта

Стандарди из надлежности Комисије KS M010 користе се у пословном окружењу Србије. Спецификације и ови стандарди су основ за производне и комерцијалне послове. Пошто су стандарди у надлежности Комисије KS M010 у релативно широкој употреби, неопходно је њихово редовно иновирање. Сукцесивни развој нових технологија или побољшања већ постојећих производа захтевају додатно и континуално праћење тржишта у циљу понуде одговарајућих савремених стандарда.

2.4 Аспекти животне средине

Документи које доноси Комисија KS M010 експлицитно се не баве таквим аспектима као што су аспекти животне средине.

Евидентна је потрошња ресурса, у првом реду електричне енергије, воде и гаса, па произвођачи зупчаника морају предузимати одговарајуће мере за њихову рационалну потрошњу и смањење, у чему им је од помоћи учешће у раду Комисије KS M010. На тај начин они ће се упознати са најновијим техничким захтевима за производе, а на посредан начин и са најновијим машинама које

штеде енергију, мање загађују животну средину и много су продуктивније од оних које они тренутно користе.

Тамо где постоји отпад (папир, метални отпад, отпадно уље и други отпадни материјал), мора се водити рачуна о његовом адекватном складиштењу и управљању њиме у складу са важећим законским прописима.

3 Очекиване користи од рада Комисије

Имплементација стандарда и техничких спецификација које је припремила ова комисија:

- смањује трошкове;
- обезбеђује квалитет;
- скраћује време од концепта до пројектовања производа на тржишту;
- обезбеђује платформу за комуникацију;
- смањује ризик од погрешног тумачења.

4 Заинтересоване стране

Све заинтересоване стране (производња, институти, научне и образовне установе, државна управа, итд.) могу да предложе члана Комисије и експерте у радним групама, при чему треба водити рачуна о балансу у заступљености свих заинтересованих страна. Такође је могуће и учешће у својству посматрача, под одређеним условима прописаним Интерним правилима стандардизације — Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде ИСС-а. Садашњи састав Комисије чине чланови из научних и образовних установа, факултета и Института.

5 Циљеви и стратегија за остваривање циљева

5.1 Циљеви

Да би се постигао највећи утицај на све кориснике стандарда, као и на све који су укључени у процес доношења стандарда, постављени су најважнији следећи циљеви:

- 1) стандарди техничке документације производа морају бити усклађени, међусобно повезани и усаглашени, посебно по питању терминологије, захтева за квалитет стандарда ISO 9000, закона и утицаја на уговоре;
- 2) стандарди техничке документације производа објављују се пре или истовремено, да би били у току са актуелним ИТ технологијама и доступни корисницима стандарда;
- 3) стандарди техничке документације производа ће олакшати размену информација између свих заинтересованих страна током целог процеса производње одређеног производа;
- 4) стандарди техничке документације треба да се што ефикасније развијају у складу са ISO Директивама, уз помоћ висококвалификованих водећих пројектаната и експерата;
- 5) стандарди техничке документације производа треба да подржавају имплементацију информационих технологија у свим областима примене;
- 6) развијање стандарда који подржавају развој информатичких алата и система за техничку документацију производа;

- 7) оцењивање и испуњавање захтева тржишта за овим стандардима;
- 8) побољшавање заступљености стручњака на светском нивоу;
- 9) побољшавање комуникације унутар структуре комисије;
- 10) посебан циљ комисије који се односи на зупчанике јесте избор метода прорачуна носивости, метода испитивања и терминологије.

5.2 Стратегије за остваривање циљева

Остваривање циљева Комисије KS M010 заснива се на дефинисању приоритета рада Комисије, а то су преузимање и усвајање европских стандарда и праћење рада првенствено европских, а затим и међународних комитета за стандардизацију.

У процесу имплементације стандарда неопходни су сарадња и координиране активности ИСС-а са активностима Министарства за финансије и привреду.

6 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

- Непостојање одговарајућих националних стандарда на српском језику изискује додатне напоре и средства који су ван области рада Комисије за стандарде и Института.
- Недостатак финансијских средстава онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања, што умањује кредибилитет ових стандарда у пословном окружењу.
- Недовољно учешће стручњака у доношењу српских стандарда.
- Нередовно долажење чланова комисије на седнице, може утицати на одступање од плана доношења стандарда.
- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављању примедба у вези са предлогом нацрта српских стандарда који се стављају на јавну расправу.

7 План активности

Планирано је доношење европских стандарда сукцесивном динамиком у односу на CEN техничке комитете. У тренутку доношења овог програма рада планирано је доношење 12 стандарда методом проглашавања и 4 стандарда на српском језику.

7 Корисни линкови

http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=4

www.iss.rs

<http://www.cen.eu/cen/Sectors/TechnicalCommitteesWorkshops/CENTechnicalCommittees/Pages/default.aspx?param=6271&title=Dimensional%20and%20geometrical%20product%20specification%20and%20verification>

<http://www.cen.eu/cen/Sectors/TechnicalCommitteesWorkshops/CENTechnicalCommittees/Pages/default.aspx?param=6320&title=Technical%20drawings>

ISS/KS M010, Програм рада
Датум: 2013-07-05
Верзија: Одобрен ПР
Страна: 5

<http://www.cen.eu/cen/Sectors/TechnicalCommitteesWorkshops/CENTechnicalCommittees/Pages/default.aspx?param=18414&title=Limits%20and%20fits>
http://www.iso.org/iso/home/standards_development/list_of_iso_technical_committees/iso_technical_committee.htm?commid=49212
http://www.iso.org/iso/home/standards_development/list_of_iso_technical_committees/iso_technical_committee.htm?commid=45986